

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Aika 23.04.2025, klo 16:00 - 17:45

Paikka Frenckellin Auditorio ja sähköinen kokous

Käsitellyt asiat

§ 22 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

§ 23 Pöytäkirjan tarkastus

§ 24 Läsnäolo- ja puheoikeudet

§ 25 Ajankohtaiskatsaus

§ 26 Superbussiliikenteen hinta-arvio

§ 27 Joukkoliikenteen palvelutaso kesäkaudella 2026 - Pohjois-Tampereen liikennöintikokonaisuus

§ 28 Joukkoliikenteen palvelutaso talvikaudella 2026-2027 - Pohjois-Tampereen ja Nokian liikennöintikokonaisuus

§ 29 Viranhaltijoiden päätösten otto-oikeus

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Saapuvilla olleet jäsenet

Porttikivi Ilkka, puheenjohtaja
Machaal Mahmoud, 1. varapuheenjohtaja
Alhamo Juha
Grönroos Arto
Hiltunen Hanna
Hjerppe Ilkka
Huhtala Pasi, varajäsen
Joki Matti
Rajala Miia
Reito Lotta, saapui 16:27
Sirén Elina
Tuokko Irina
Virkkunen Katri
Välimäki Matias

Muut saapuvilla olleet

Jalonen Noora, hallintosihteeri, sihteeri
Lahtinen Severi, nuorisovaltuuston edustaja
Leino Miio, nuorisovaltuuston edustaja
Periviita Mika, joukkoliikennejohtaja, esittelijä
Häyrynen Juha-Pekka, suunnittelupäällikkö
Tamminen Hanne, viestintäsuunnittelija, tiedotusvastaava
Huhtala Leena, joukkoliikennesuunnittelija
Honkanen Kai, Tampereen Kaupunkiliikenne Oy:n toimitusjohtaja, saapui 16:04, poistui 16:44

Poissa

Kalliomäki Johanna

Allekirjoitukset

Ilkka Porttikivi
Puheenjohtaja

Noora Jalonen
Sihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä.

Pöytäkirjan tarkastus

Pöytäkirja on tarkastettu ja hyväksytty

Irina Tuokko

Hanna Hiltunen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Pöytäkirja asetetaan nähtäväksi 29.4.2025 kaupungin internetsivulle
www.tampere.fi.

Noora Jalonen, hallintosihteeri

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 22

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus oli

Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.

Perustelut

Mahdollistettu osallistuminen sähköiseen kokoukseen kuntalain 99 §:n ja hallintosäännön 116 §:n mukaan Selman kokoustyötilalla ja Teams-kokouksella.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 23**Pöytäkirjan tarkastus****Päätös**

Pöytäkirjantarkastajiksi valittiin Irina Tuokko ja Hanna Hiltunen (varalle Arto Grönroos ja Matias Välimäki).

Päätösehdotus oli

Pöytäkirjantarkastajiksi valitaan Irina Tuokko ja Juha Alhamo (varalle Katri Virkkunen ja Matias Välimäki).

Perustelut

Pöytäkirja on tarkastettavana ja sähköisesti allekirjoitettavana viimeistään maanantaina 28.4.2025.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 24

Läsnäolo- ja puheoikeudet

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Päätösehdotus oli

Myönnetään läsnäolo- ja puheoikeus tässä kokouksessa seuraavasti:

- tämän kokouksen ajaksi joukkoliikennesuunnittelija Leena Huhtala
- § 25 ja 26 ajaksi toimitusjohtaja Kai Honkanen (Tampereen Kaupunkiliikenne Oy)

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 25

Ajankohtaiskatsaus

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Periviita Mika, Joukkoliikennejohtaja

Päätösehdotus oli

Merkitään tiedoksi.

Kokouskäsittely

Tampereen Kaupunkiliikenne Oy:n toimitusjohtaja Kai Honkanen oli asiantuntijana paikalla asian käsittelyn aikana.

Perustelut

Katsaus Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnan ajankohtaisiin asioihin:

- Työmaiden aiheuttamat poikkeusjärjestelyt Nyssen linjoilla 2025 (TAHERA, PirLi, muut) (Leena Huhtala)

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 26

Superbussiliikenteen hinta-arvio

TRE:2869/08.01.01/2023

Valmistelija / lisätiedot:
Häyrynen Juha-Pekka

Valmistelijan yhteystiedot

Suunnittelupäällikkö Juha-Pekka Häyrynen, puh. 050 552 6124, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Hallintosihteeri Noora Jalonen, puh. 040 142 4654, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Periviita Mika, Joukkoliikennejohtaja

Päätösehdotus oli

Arvio superbussiliikenteen kustannusvaikutuksista hyväksytään jatkosuunnittelun perusteeksi.

Kokouskäsitely

Tampereen Kaupunkiliikenne Oy:n toimitusjohtaja Kai Honkanen oli asiantuntijana paikalla asian käsittelyn aikana.

Lotta Reito saapui kokoukseen asian käsittelyn aikana.

Perustelut

Taustaa

Nyssen superbussikonseptin tarkoitus on parantaa bussiliikenteen laatutasoa ja asiakaskokemusta sekä varmistaa riittävä kapasiteetti matkustajamäärän kasvulle tulevaisuudessa. Superbussiliikennettä suunnitellaan palvelemaan erityisesti alueita, joille ei ole suunnitteilla ratikkaliikennettä. Ensimmäisiä superbussilinjoja olisivat linja 7 Linnainmaa – Janka – Hakametsä – Keskustori – Rahola – Kalkku – Tesoma ja linja 8 Annala – Kaukajärvi – Keskustori – Tesoma – Haukiluoma. Superbussipalvelu on tarkoitus aloittaa ensin linjalla 8.

Päätöshistoria

Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta on hyväksynyt 19.3.2025, § 19, superbussien konseptikäsitteilyä jatkotyöskentelyn perusteeksi. Joukkoliikennelautakunta on 20.11.2024, § 86, hyväksynyt Tampereen Kaupunkiliikenne Oy:n palvelusopimuksen liitteineen. Yksi palvelusopimuksen liitteistä on aiesopimus superbussiliikenteen tilaamisesta. Aiesopimus on voimassa vuoden 2025 loppuun asti. Tarkoitus on tehdä aiesopimuksen voimassaoloaikana Tampereen

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

kaupungin ja Tampereen Kaupunkiliikenne Oy:n välinen sitova hankintasopimus superbussiliikenteestä.

Tämän päätösesityksen tarkoitus

Aiemmissa superbussiliikennettä koskevissa päätöksissä ei ole esitetty hinta-arviota palvelukonseptin mukaisen liikenteen kustannuksista. Sekä liikenteen tilaajalla (Tampereen kaupunki, Joukkoliikenne), liikennöitsijällä (Tampereen Kaupunkiliikenne Oy) että liikennöitsijän omistajalla (Tampereen kaupunki, Omistajaohjaus) on syytä olla sitovia päätöksiä tehtäessä riittävän tarkka käsitys päätösten kustannusvaikutuksista.

Superbussiliikenne linjoilla 7 ja 8 edellyttää Tampereen Kaupunkiliikenne Oy:ltä investointia 2020-luvun lopulla sekä 2030-luvun alussa vähintään 50 sähkönivelbussiin. Lisäksi Tampereen Kaupunkiliikenne Oy:n täytyy investoida nykyistä Nekalan varikkoa korvaaviin varikkotiloihin. Yhtiön pitää tehdä investoinnit varikkotiloihin ja uusiin busseihin joka tapauksessa superbussikonseptista riippumatta, koska nykyiset varikkotilat ovat käyttökänsä lopussa ja nyt käytössä olevat dieselbussit vanhenevat 2030-luvun alkuun mennessä poistoikäisiksi.

Koska investoinnit uusiin busseihin ja varikkotiloihin ovat välttämättömiä, tulee superbussiliikenteen kustannusvaikutuksista tarkasteltavaksi lähinnä nivelbussien kustannukset ja hyödyt verrattuna telibusseihin, varikkotilojen laatutaso sekä liikennepalvelun laadun nostamisesta aiheutuvat kustannukset.

Prosessin seuraavat vaiheet

Joukkoliikennelautakunnan hyväksyttyä superbussiliikenteen hinta-arvion Tampereen Kaupunkiliikenne Oy jatkaa varikoiden ja bussikaluston hankinnan suunnittelua niin, että yhtiöllä on mahdollisuus tehdä liikenteen tilaajan kanssa sitova sopimus superbussiliikenteestä vuoden 2025 aikana. Sopimukseen kirjataan mm. liikenteen hinnat, aloitusajankohdat, liikenteen muutosehdot ja yksityiskohtaiset laatuvaatimukset.

Tilaajan puolelta sopimuksen hyväksymisestä päättää joukkoliikennelautakunta. Joukkoliikennelautakunta päättää jatkossakin liikennöintikausittain tilattavan palvelun määrästä eri linjoille. Tavoitteena on superbusseilla mahdollisimman stabiili liikennetarjonta vuodesta toiseen.

Sopimus superbussiliikenteen tilaamisesta valmistellaan myöhemmin tänä vuonna joukkoliikennelautakunnan päätettäväksi.

Hinta-arvion laskentaperusteet

Superbussiliikenteen hinta-arvio on laskettu tilanteeseen, jossa molemmat linjat 7 ja 8 liikennöidään sähkönivelbusseilla. Vuoroväli on päiväaikaan 7,5 min kaikkina viikonpäivinä. Varhain aamulla ja myöhään illalla liikennöidään 15 min välein ja yöliikenteessä 30-60 min välein.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Siirtoajot varikoilta ja varikoille on laskettu perustuen Tampereen Kaupunkiliikenne Oy:n hankesuunnitelman varikkosijainteihin Hankkiolla ja Kolmenkulmassa. Varikoista on tarkasteltu kahta eri vaihtoehtoa. Toisessa vaihtoehdossa superbusseille rakennetaan säilytyshallit. Tässä vaihtoehdossa bussien siivoukset ja pienet päivittäishuollot voidaan tehdä samaan aikaan akkujen latauksen kanssa. Toisessa vaihtoehdossa ei rakenneta säilytyshalleja, vaan erilliset hallit siivoukselle ja päivittäishuollolle. Superbussiliikenteen lisäksi Tampereen Kaupunkiliikenne Oy:ltä oletetaan tilattavan muuta kaupunkibussiliikennettä niin, että arkipäivänä on yhtä aikaa linjaliikenteessä 75 bussia.

Bussien hankinta-, käyttö- ja rahoituskustannukset on arvioitu Tampereen Kaupunkiliikenne Oy:n käymien markkinavuoropuheluiden perusteella. Hinta-arviot edustavat tämän hetken markkinan tyyppisiä hintoja. Superbussiliikenteen sopimus pyritään tekemään 15 vuodeksi. Bussien sisäsäilytyksellä, hyvällä ylläpidolla ja noin 10 vuoden käytön jälkeen tehtävällä peruskorjauksella tavoitellaan busseille 20 vuoden todellista käyttöikää.

Hinta-arvion laskennassa superbussiliikenteelle on määritetty erillinen tuntihinta, jonka laskenta perustuu aikataulurakenteeseen ja muihin asiaan oleellisesti vaikuttaviin tekijöihin.

Superbussiliikenteen pysäkkeihin, katuihin ja informaatiojärjestelmiin kohdistuvat kehitysinvestoinnit eivät sisälly tähän hinta-arvioon.

Superbussiliikenteen hinta-arvio

Nysse käytti vuonna 2024 joukkoliikennepalveluiden ostamiseen 96,5 miljoonaa euroa. Tästä 75,4 miljoonaa euroa kohdistui bussiliikennepalveluiden hankintaan, josta 57,0 miljoonaa euroa Tampereen alueelle.

Tampereen Kaupunkiliikenne Oy:n laskemien superbussiliikenteen hinta-arvioiden mukaan linjojen 7 ja 8 superbussiliikennöinti nostaa näiden linjojen liikennöintikustannuksia 10 %. Lisäkustannukseen sisältyy bussien sisäsäilytys varikoilla. Sen vaikutus liikennepalvelun hintaan on noin 2 %. Superbussikonseptin mukaisen liikennöinnin aiheuttama hinnan nousu vastaa noin 2,5 % Nysse-liikenteen hankintakustannuksista Tampereen kaupungin alueella.

Eri joukkoliikennemuotojen yksikköhintojen vertailu suoraan toisiinsa ei ole mielekäästä, koska eri kokoisilla busseilla, ratikoilla ja junilla pystytään kuljettamaan eri määrä matkustajia. Sen sijaan voidaan vertailla matkustajien käytettävissä olevien paikkakilometrien hintaa eri liikenteissä. Paikkakilometrillä tarkoitetaan yhden matkustajapaikan, istuimen tai seisomapaikan, siirtämistä kilometrin matkan. Esimerkiksi 90 matkustajapaikan bussin ajaminen kerran 10 kilometriä pitkän reitin tuottaa 900 paikkakilometriä. Superbussiliikenteen paikkakilometrin hinta alittaa alustavan laskennan mukaan Tampereen Kaupunkiliikenne Oy:n

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

nykyisen paikkakilometrin hinnat. Superbussiliikenteen paikkakilometrin hinta on enintään 0,035 €/paikkakm. Vertailun vuoksi Tampereen Ratikkaliikenteen paikkakilometrin hinta vuonna 2024 oli 0,045 €/paikkakm.

Superbussiliikennöinnin lisäarvo

Superbussilinjojen liikennöinti nivelbusseilla telibussien sijaan nostaa linjojen 7 ja 8 liikennepalvelun hintaa 10 %. Kymmenen prosentin lisähinnalla saadaan kasvatettua matkustajapaikkojen määrää 20 %, mikä mahdollistaa matkustajamäärän kasvun kaupungin kasvaessa tulevina vuosina.

Superbussiliikenteessä käytettävien nivelbussien maksimipaikkamäärää oleellisempi asia on nivelbussien koko matkalta matala lattia. Portaaton kulku sisään ja ulos kaikista ovista lyhentää pysäkkipysähdysten aikaa ruuhkaliikenteessä, sujuvoittaa kaikkien matkustajien matkantekoa ja parantaa aikataulussa pysymistä. Nykyisissä telibusseissa takimmaisella ovella on portaat, joten samanlainen toimintamalli ei ole mahdollinen nykyisen kaltaisella bussikalustolla.

Osan liikennepalvelun laadusta muodostaa kaluston ylläpito. Kovassa käytössä bussit likaantuvat ja kuluvat. Sopivat tilat ja riittävä henkilöstömitoitus myös kaluston siivoukseen, puhdistukseen ja päivittäiskorjauksiin varmistavat myös pitkällä aikavälillä asiakaskokemuksen ja työntekijäkokemuksen säilymisen korkealla tasolla.

Tiedoksi

Tampereen Kaupunkiliikenne Oy/Kai Honkanen, Omistajaohjausyksikkö
/Ville Taivassalo, Joukkoliikenne/Maarit Kaartokallio

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 27

Joukkoliikenteen palvelutaso kesäkaudella 2026 - Pohjois-Tampereen liikennöintikokonaisuus

TRE:1868/08.01.01/2025

Valmistelija / lisätiedot:
Huhtala Leena

Valmistelijan yhteystiedot

Joukkoliikennesuunnittelija Leena Huhtala, puh. 044 430 9088, etunimi.k.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Hallintosihteeri Noora Jalonen, puh. 040 142 4654, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Periviita Mika, Joukkoliikennejohtaja

Päätösehdotus oli

Pohjois-Tampereen liikennepalvelukokonaisuus kesäkaudelle 2026 hyväksytään liitteen 1 mukaisesti.

Perustelut

Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunta on linjannut vuoden 2025 vuosisuunnitelmassa 11.12.2024 § 94, että Pohjois-Tampereen liikennepalvelut tullaan kilpailuttamaan vuoden 2025 aikana ja uusi sopimus käynnistyy kesällä 2026. Uuden hankinnan kilpailuttamisen yhteydessä on syytä tarkastella liikennettä ja sen järjestämistä, sillä sopimuksen kilpailuttamisen yhteydessä sitoudutaan tiettyyn liikennöintikokonaisuuteen.

Matkustajamäärät

Nysse on tutkinut alueellisesti vuodesta 2018 nousijamääriä alueilta Pohjois-Tampereella. Nousijamäärissä on tarkasteltu pysäkkikohtaisia nousuja, tiedot pykälän liitteenä.

Nousijamääristä nähdään, että eniten nousuja Pohjois-Tampereella tehdään Nurmi-Sorilan, Kämmenniemen, Terälahden ja Kaitavedentien (väli Kämmenniemi-Sorila) pysäkeiltä. Näiden alueiden nousut tuottavat koko Pohjois-Tampereen nousijamääristä lähes 83 %. Nousijamääristä nähdään, että vuodesta 2018 kasvua alueellisissa nousuissa on tapahtunut Terälahdessa, Kämmenniemessä ja Viitapohjantiellä. Laskua nousijamäärissä nähdään tapahtuneen vuodesta 2018 vuoteen 2024 kaikilla muilla Pohjois-Tampereen alueilla. Erityisen voimakasta nousijamäärän laskua on tapahtunut Mäntylä-Terälahti -välillä, Maisansalossa, Terälahdentiellä välillä Terälahti-Kämmenniemi,

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Aitoniemessä ja Pulesjärventiellä. Osa nousijamäärien laskusta on selitettävissä muun muassa toiminnan päättymisellä tietyllä alueella, esimerkkinä voidaan Aitoniemestä nostaa Diabeteskeskuksen poistuminen ja toiminnan lakkauttaminen. Matkustajamäärien vähentymisessä tietyillä alueilla nähdään myös alueen ikärakenteen muutos sillä vuonna 2018 Pohjois-Tampereen alueella 7-24 -vuotiaita oli 897 kpl ja vuonna 2023 alueella asui 7-24 -vuotiaita 804 kpl. Koululaisten vähentyminen alueella näkyy myös nousijamäärissä, kun peruskoululaisia tai toisen asteen oppilaita on alueella entistä vähemmän, myös joukkoliikenteellä tehtävät koulumatkat vähentyvät.

Vuonna 2022 tehty linjastomuutos näkyy vuosien 2023-2024 vertailuluvuissa kasvuna erityisesti Nurmi-Sorilassa, Kaitavedentiellä (Kämmenniemen ja Sorilan välillä) ja Terälähdessä. Sen sijaan nousijamäärien merkittävä lasku näkyy Maisansalossa, Terälähdentiellä välillä Terälahti-Kämmenniemi, Kämmeniemessä, Aitoniemessä ja Viitapohjantiellä.

Nousijamääristä nähdään, että vaihtojen osuus nousuista ei juurikaan ole muuttunut, vaikka osalla alueista tulikin vaihdollisia yhteyksiä vuonna 2022.

Kun Pohjois-Tampereen nousijamääriä verrataan esimerkiksi seudun muihin kuntiin, nähdään merkittäviä eroja tarjontaan ja nousuihin nähden. Esimerkkinä voidaan nostaa Nokialta Tottijärven ja Sammaliston välinen alue, jossa liikennöidään linjalla 77 vain peruskoulun ja toisen asteen koulupäivisin. Tottijärven ja Sammaliston väliseltä alueelta tehdään vuodessa lähes 11 000 nousua. Nokialta toinen alue, jossa linjalla 78 liikennöidään vain peruskoulun ja toisen asteen koulupäivisin Sarkolan ja Koskenmäen välillä, nousuja tehdään vuodessa lähes 5 000. Nousijamäärät ovat suurempia Nokian kyläalueilla, kuin monella Pohjois-Tampereen kyläalueella, vaikka joukkoliikenteen vuoroja Nokialla on vähemmän.

Liikennöintiolosuhteet

Liikennöintiolosuhteet Pohjois-Tampereella ovat talviaikaan hankalat alemman kunnossapitoluokan teillä. Alueen bussiliikenteessä on tapahtunut onnettomuuksia ja ojaanajoja. Tiestön talvihoidon tason nostoon, muuhun kunnossapitoon tai perusparantamiseen ei ole pystytty osoittamaan Pirkanmaan ELY-keskuksen toimesta lisärahoitusta. Valtion Väylä-aineistosta (suomenvaylat.vayla.fi) nähdään, että Pohjois-Tampereella on useita tieosuuksia, joissa tien päällysteiden kunto on huono tai erittäin huono. Päällysteiden kuntoluokituksessa huonoja tai erittäin huonoja tieosuuksia ovat Eerolansuora, osa Pulesjärventiestä, osa Aitoniementiestä sekä Teiskon kirkkotie. Nämä tieosuudet ovat talvihoitoluokassa III tai II, joista luokka III on huonoin talvihoitoluokka. Päällysteiden kuntoluokituksessa hyvässä tai tyydyttävässä kunnossa ovat Kaitavedentie, Terälähdentie ja Velaatantie sekä Viitapohjantie. Nämä tieosuudet ovat talvihoitoluokassa Ib, joka on

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

kolmanneksi paras hoitoluokka, pois lukien Viitapohjantie, joka on talvihoitoluokassa II. Bussivuorojen vähentäminen alimman kunto- ja hoitoluokan teillä vähentää tien kunnosta johtuvien onnettomuuksien riskiä.

Päätöksenteon ohjaus

Pohjois-Tampereen kokonaisuutta on käsitelty Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnassa useampaan otteeseen. Linjastosuunnitelmaa tulevaan hankintaan varten käsiteltiin joukkoliikennelautakunnan kokouksessa 19.3.2025 § 18, jolloin lautakunnalta saatiin evästyksiä tulevaa linjastosuunnitelmaa varten.

Kustannukset Pohjois-Tampereen liikennöinnistä

Vuonna 2024 Pohjois-Tampereen liikennepalvelun järjestäminen on koko Tampereen bussiliikenteen alijäämästä noin 5,4 %. Liikennöinti Pohjois-Tampereella maksaa noin 1,5 milj. euroa vuodessa. Linjojen 90-94 liikenteen tukitarvetta suhteessa nousuihin on tutkittu ja verrattu sitä Nyssen keskiarvoon. Vuonna 2024 tammikuun ja heinäkuun välillä liikenteen tukitarve suhteessa nousuihin oli:

- linjalla 90 Terälahti-Kämmenniemi-Sorila-Keskustori 1,83 € per nousu
- linjalla 91 Aitoniemi-Sorila 12,87 € per nousu
- linjalla 92 Sorila-Viitapohja-Kämmenniemi 15,28 € per nousu
- linjalla 93 Mäntylä-Terälahti-Teiskon kirkkotie-Kämmenniemi 12,47 € per nousu
- linjalla 94 Mäntylä-Terälahti-Maisansalo-Kämmenniemi 28,93 € per nousu

Nousijamäärissä nähtyihin vertailulinjoihin julkisen tuen tarve suhteessa nousuihin oli vuonna 2024 tammi-heinäkuun välillä:

- linjalla 55 Narva-Vesilahti-Lempäälä-Ideapark-Tampere, linja-autoasema 2,91 € per nousu
- linjalla 77 Tottijärvi-Sammalisto-Nokian asema 3,89 € per nousu
- linjalla 78 Sarkola-Koskenmäki-Nokian asema 14,16 € per nousu
- linjalla 85 Kuru-Kyrönlahti-Mutala-Soppeenmäki 5,58 € per nousu

Asukkaiden ja joukkoliikenteen käyttäjien osallistaminen

Nysse on saanut vuoden 2022 syksystä lähtien runsaasti palautetta Pohjois-Tampereen liikennepalvelusta. Merkittävä osa palautteesta on liittynyt kylä- tai reuna-alueiden joukkoliikennepalveluun erityisesti Kämmenniemen pohjoispuolisiin alueisiin sekä Eerolansuoran palveluun. Näiden palautteiden pohjalta on jo tunnustettu asiakkaiden toiveita, miten palvelua olisi alueella kehitettävä. Lisäksi Pohjois-Tampereella on järjestetty kaksi erillistä asukastilaisuutta, kun muuttunut liikennepalvelu kesällä 2022 otettiin käyttöön.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Tuleva liikennöintikokonaisuus Pohjois-Tampereella kesäkaudella 2026

Kesäkaudella 2026 Pohjois-Tampereelle liikennöidään linjalla 90. Linjan 90 reitti kulkee jatkossa Terälahden koululta Kämmeniemeen ja edelleen Kaitavedentielle vt. 9 pitkin Tampereen keskusta-alueelle, Sorin aukion tai linja-autoaseman päätepysäkille. Linjan 90 reitti mukailee pitkälti nykyistä linjan 90X reittiä. Keskustassa päätepysäkki tullaan siirtämään Keskustorilta joko linja-autoasemalle tai Sorin aukiolle. Päätepysäkin siirto liittyy Tampereen keskusta-alueella sekä Koillis-Tampereen suunnalla oleviin merkittäviin katu- ja infratyömaihin, jotka vaikuttavat linjan 90 liikennöintiin. Merkittävin työmaa linjan 90 reitillä on Tampereen henkilöratapihan työmaa, joka siirtää bussiliikennettä poikkeusreiteille Itsenäisyydenkadulta Yliopistonkadun ja Rautatienkadun välisellä osuudella. Täsmällisen ja luotettavan liikennöinnin varmistamiseksi linjan 90 päätepysäkki on jatkossa joko linja-autoaseman pihassa tai Sorin aukiolla. Linjalla 90 on jatkossakin useampi pysäkki, joista pystyy vaihtamaan muun muassa ratikkalinjaan 1. Ratikkalinjalta 1 pystyy matkustamaan keskustan länsipuolelle. Linja 90 kulkee jatkossa Sorin aukion alueella, josta kulkevat lähes kaikki keskusta-alueella liikennöivät Nyssen bussilinjat.

Linjalla 90 tullaan liikennöimään päivittäin noin 60 minuutin välein. Viikonloppuaamuissa sekä ilta-aikaan liikennöinti toteutetaan 2 tunnin välein. Linjalla 90 mahdollistetaan kesäarkisin ja kesäviikonloppuisin yhteys Maisansaloon osalla vuoroista. Maisansalon alueelle kehitetään virkitys- ja matkailupalveluita, minkä johdosta päätöksenteonohjauksessa on haluttu varmistaa yhteyden järjestäminen Maisansalon alueelle. Muilla Pohjois-Tampereen kyläalueilla Tuomi Logistiikka Oy tarjoaa avointa palveluliikennettä, jota on aiempina kesäkausina toteutettu arkisin klo 9-15 välillä.

Hallintosäännön liitteen 2, "Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnan johtosääntö", 4 §:n 2. momentin 2) kohdan mukaan lautakunta määrittelee ja toimeenpanee toimivalta-alueensa joukkoliikenteen palvelutason Tampereen osalta.

Tiedoksi

KAPA/Joli Sanna Pasanen, Maarit Kaartokallio, Satu Marjeta, Maiju Lieskivi, Juha Kortteus, Petri Hakala, Pirkanmaa ELY-keskus/kirjaamo, Tuomi logistiikka Oy/Katja Suvanen, Milla Valkonen

Liitteet

1 Liite 1 Jolila 23.4.2025 Nyssen liikennepalvelusuunnitelma, kesäkausi 2026, Pohjois-Tampereen liikennöinti

2 Liite 2 Jolila 23.4.2025 Pohjois-Tampereen ja muiden alueiden nousuja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 28

Joukkoliikenteen palvelutaso talvikaudella 2026-2027 - Pohjois-Tampereen ja Nokian liikennöintikokonaisuus

TRE:1869/08.01.01/2025

Valmistelija / lisätiedot:
Huhtala Leena

Valmistelijan yhteystiedot

Joukkoliikennesuunnittelija Leena Huhtala, puh. 044 430 9088, etunimi.k.sukunimi@tampere.fi

Lisätietoja päätöksestä

Hallintosihteeri Noora Jalonen, puh. 040 142 4654, etunimi.sukunimi@tampere.fi

Päätös

Liitteenä oleva joukkoliikenteen palvelutasosuunnitelma Pohjois-Tampereen ja Nokian linjastoon hyväksyttiin ajalle 3.8.2026-6.6.2027 seuraavin muutoksin:

Linja 72 päätepysäkki siirretään Viholanrannasta, Viholan ja Tyrkkölän sekä Ketolanmäen kautta Sammalistoon. Linjalla ei liikennöidä Kehon kautta. Linjaa 72 liikennöidään päivittäin 30 minuutin välein. Linja 72 mahdollistaa Sammaliston ja Tyrkkölän alueelle yhteyden Tampereen keskusta-alueelle sekä Nokian palveluihin.

Linjasta 74 Sammalisto-Koskenmäki-Nokian asema luovutaan ja linja korvataan Sammalistossa linjalla 72 ja Koskenmäessä linjalla 79.

Linja 79 päätepysäkki siirtyy Koskenmäen koululta, Ruskeepäähän Vaahterakadulle. Linjalla 79 mahdollistetaan Koskenmäestä yhteys Nokian keskustaan sekä Kankaantaan palveluihin. Linjan 79 reittiin Linnavuoressa tai Siurossa ei tehdä muutoksia alkuperäiseen ehdotukseen verrattuna. Linjaa 79 liikennöidään arkisin 30 minuutin välein ja viikonloppuisin 60 minuutin välein.

Linja 71 toisen asteen koulupäivinä ajettavien vuorojen reittiä tarkastellaan vielä Nokian kaupungin kanssa. Vuorot voidaan ajaa joko Ilkan alueen tai Kankaantaan kautta, riippuen lakisääteisten koulukuljetusten tarpeesta.

Päätökseen liitetään päivitetty joukkoliikenteen palvelusuunnitelma ajalle 3.8.2026-6.6.2027.

Päätökseen liitetään myös kyläyhdistykseltä saatu kannanotto Pohjois-Tampereen linjastomuutoksesta.

Esittelijä: Periviita Mika, Joukkoliikennejohtaja

Päätösehdotus oli

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Liitteenä oleva joukkoliikenteen palvelutasosuunnitelma Pohjois-Tampereen ja Nokian linjastoon hyväksytään ajalle 3.8.2026-6.6.2027.

Kokouskäsitely

Asian esittelijä, joukkoliikennejohtaja Mika Periviita muutti päätösehdotuksensa seuraavaksi:

"Liitteenä oleva joukkoliikenteen palvelutasosuunnitelma Pohjois-Tampereen ja Nokian linjastoon hyväksytään ajalle 3.8.2026-6.6.2027 seuraavin muutoksin:

Linja 72 päätepysäkki siirretään Viholanrannasta, Viholan ja Tyrkkölän sekä Ketolanmäen kautta Sammalistoon. Linjalla ei liikennöidä Kehon kautta. Linjaa 72 liikennöidään päivittäin 30 minuutin välein. Linja 72 mahdollistaa Sammaliston ja Tyrkkölän alueelle yhteyden Tampereen keskusta-alueelle sekä Nokian palveluihin.

Linjasta 74 Sammalisto-Koskenmäki-Nokian asema luovutaan ja linja korvataan Sammalistossa linjalla 72 ja Koskenmäessä linjalla 79.

Linja 79 päätepysäkki siirtyy Koskenmäen koululta, Ruskeepäähän Vaahterakadulle. Linjalla 79 mahdollistetaan Koskenmäestä yhteys Nokian keskusta-alueeseen sekä Kankaantaan palveluihin. Linjan 79 reittiin Linnavuorella tai Siurossa ei tehdä muutoksia alkuperäiseen ehdotukseen verrattuna. Linjaa 79 liikennöidään arkisin 30 minuutin välein ja viikonloppuisin 60 minuutin välein.

Linja 71 toisen asteen koulupäivinä ajettavien vuorojen reittiä tarkastellaan vielä Nokian kaupungin kanssa. Vuorot voidaan ajaa joko Ilkan alueen tai Kankaantaan kautta, riippuen lakisääteisten koulukuljetusten tarpeesta.

Päätökseen liitetään päivitetty joukkoliikenteen palvelusuunnitelma ajalle 3.8.2026-6.6.2027.

Päätökseen liitetään myös kyläyhdistykseltä saatu kannanotto Pohjois-Tampereen linjastomuutoksesta."

Puheenjohtaja Ilkka Porttikivi totesi näin muutetun päätösehdotuksen olevan asian käsittelyn pohjana.

Perustelut

Nysse on tehnyt suunnitelman Nokian ja Pohjois-Tampereen liikennepalvelukokonaisuudesta talvikaudelle 2026-2027. Pohjois-Tampereen ja Nokian liikennöintikokonaisuuksista päätetään poikkeuksellisesti jo keväällä 2025, johtuen molempien alueiden liikennepalveluiden hankintojen käynnistymisestä, talouden tasapainottamisohjelmasta sekä yleisestä joukkoliikenteen kehityksestä. Linjastokokonaisuudet on kuvattu liitteessä.

Nokia

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Nokialla päättyvät linjojen 74, 76, 77, 78 ja 79 liikennöintisopimukset elokuun alussa 2026. Liikennepalvelu on kilpailutettava uudelleen. Samassa yhteydessä on syytä tehdä arviointia Nokian joukkoliikennepalvelusta ja tarkastella alueen joukkoliikennepalvelun kehitystä sekä Nokialta saatua asiakaspalautetta.

Nokialla toteutettiin kesäkuussa 2023 linjastoon muutoksia, joissa purettiin Etelä-Nokialta päivittäinen vaihdoton yhteys Tampereelle ja Harjuniittyyn rakennettiin päivittäinen vaihdoton yhteys Tampereelle. Muilla alueilla yhteys Tampereelle toteutuu vaihdollisesti. Linjasto on Nokialla ollut nyt käytössä noin kahden vuoden ajan ja siitä on saatu runsaasti kokemuksia.

Moni joukkoliikenteen käyttäjä voi ihmetellä, minkä vuoksi linjastoa on Nokialla muutettava näin usein. Syytä muutokselle on useita:

1. Nokialla kuntakohtaiset matkustajamäärät ovat kasvaneet vuodesta 2022 voimakkaasti kuten monessa muussakin Tampereen naapurikunnissa, vuonna 2022 Nokialla tehtiin noin 743 000 nousua ja vuonna 2024 nousuja tehtiin lähes 939 000.
2. Merkittävin määrä joukkoliikennenuosuista tapahtuu Nokian keskusta-alueella, jossa tehdään noin 50 % kaikista Nokian kaupungin alueella tapahtuneista nousuista
3. Linjat 70 ja 72 on ruuhka-aikana, mutta myös sen ulkopuolella hyvin täynnä. Etenkin lauantaisin linja 70 on usealla vuorolla hyvin täynnä.
4. Nokian asukasluku on kasvanut muutaman vuoden aikana voimakkaasti, vuonna 2019 Nokian alueella asui 33 934 asukasta ja vuonna 2024 asukkaita oli 36 171.
5. Kun joukkoliikenteen matkustajamäärät ja kunnan asukasmäärä kasvaa, liikenne Nokian sisäisillä bussilinjoilla hidastuu. Matka-aika esimerkiksi Kehosta Viholan kautta Nokian asemalla on ruuhka-aikoina kasvanut tammi-helmikuun 2023 luvuista tammi-helmikuun 2025 lukuihin lähes 13 %. Liikenteen hidastumisen vuoksi vaihtoyhteyksien varmistaminen on käynyt vaikeammaksi.
6. Osalla linjoista matkustajamäärä on pieni, vaikka vuoroja on melko paljon. Talouden näkökulmasta joukkoliikenteen vuorotarjonta ja matkustajat eivät kohtaa, ja julkisen tuen tarve nousua kohden on osalla linjoista todella korkea.

Nokian alueen bussilinjojen tilannetta on esitelty Nokian kaupunkikehityslautakunnalle marraskuussa 2024 (5.11.2024) ja Nysse on kerännyt usealta vuodelta matkustajamäärätietoja sekä asiakastyytyväisyystuloksia. Nokian kaupunkikehityslautakunta antoi myös lausunnon linjastomuutoksista helmikuussa 2025 (4.2.2025 § 42).

Nokian matkustajamäärät

Liitteenä olevaan taulukkoon on kerätty matkustajamäärätietoja eri alueilta vuodesta 2018 alkaen. Nousijamääristä nähdään selvästi

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

viimeisimmän vuoden 2023 tehdyn linjastomuutoksen vaikutus eri alueille sekä alueiden voimakas ero joukkoliikenteen nousijaluvuissa. Nousuista voidaan todeta, että linjan 70 uudella reitillä Harjuniityn ja Nokian aseman välillä alueiden matkustajamäärä on kasvanut vuodesta 2022 (40 000 vuosinouslysta) vuoteen 2024 (123 000 vuosinouslyn). Kasvu on todella merkittävä ja tämä osoittaa, että asiakkaat ovat olleet tyytyväisiä vaihdottomaan yhteyteen ja palvelua on käytetty runsaasti. Nousuista pystytään myös näkemään, että yhä useampi matkustaja on valmis kävelemään esimerkiksi Pinsiöntien linjan 70 pysäkeille, mikäli vaihtoehtona on vaihdottoman Tampere-yhteyden saavuttaminen. Nousuista voidaan myös havaita, että Etelä-Nokiolla Nuijamiestentien ja Viholan alue kerää enemmän nousuja kuin Koskenmäen ja Taivalkunnantien alue. Nousutietoja on hyödynnetty tulevan linjastokokonaisuuden suunnittelussa, nousut liitetiedostossa.

Nokian talousluvut

Nokiolla on tutkittu useamman vuoden ajan julkisen tuen tarvetta suhteessa linjan nousuihin. Osalla alueista ei pystytä nykyisestä vähentämään tarjontaa, vaikka julkisen tuen tarve nousua kohden onkin korkea. Tämä johtuu pääsääntöisesti lakisääteisten koulukuljetusten toteuttamisvelvollisuudesta. Nokian talousluvuista nähdään, että julkisen tuen tarve suhteessa nousuihin on reilusti yli Nyssen keskiarvon etenkin linjoilla 71 Tesoma-Välimaa-Nokian asema, 73 Ilkan alue-Lähdekorpi /Kankaantaka-Nokian asema-Vihola/Koskenmäki-Keho, 74 Sammalisto-Nokian asema sekä 76 Pirkkala-Nokian asema. Julkisen tuen tarve on myös korkea linjoilla 77 Tottijärvi-Nokian asema, 78 Sarkola-Nokian asema ja 79 Siuro/Linnavuori-Nokian asema. Linjoilla 77, 78 ja 79 tehdään kuitenkin huomattava määrä lakisääteisiä koulumatkoja, minkä johdosta linjoilta ei pysytä erityisesti vähentämään liikennettä. Linjoilla 70 Harjuniitty-Nokian asema-Keskustori sekä 72 Keho-Vihola/Koskenmäki-Nokian asema-Keskustori julkisen tuen tarve per nousu jää kuitenkin selvästi Nyssen-liikenteen keskiarvon alapuolelle.

Linja	Julkisen tuen tarve per nousu (syyskuu 2024)	Nousuista lakisääteisen osuus (syyskuu 2024)
70	0,44 €	0,01 %
71	2,90 €	0,01 %
72	0,96 €	0,01 %
73	4,10 €	1,40 %
74	8,18 €	2,60 %
76	5,82 €	0,10 %
77	2,98 €	43,60 %
78	9,53 €	55,50 %
79	2,96 €	32,90 %
Nyssen		

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

bussiliik
enteen 1,13 €
keskiarv
o

Nokian uusittu linjastokokonaisuus elokuusta 2026 alkaen

Nokian uudistetussa linjastokokonaisuudessa elokuusta 2026 alkaen on huomioitu edellä mainittu matkustajamäärän kasvu, liikenteen yleinen hidastuminen, joukkoliikenteen talous sekä Nokian kaupunkikehityslautakunnalta saatu lausunto.

- Linja 70 Harjuniitty-Taka-Lauttala-Nokian asema-Keskustori, ei reittimuutoksia. Liikennöidään päivittäin 30 minuutin välein. Yö- ja varhaisaamuissa liikennöinti Nokian aseman ja Keskustorin välillä.
- Linja 71 Tesoma-Kalkku-Välimaa-Rounionkatu-Nokian asema, reittimuutos välillä Vihnuskatu-Pinsiöntie, linja kulkee jatkossa Kankaantaan alueen sijaan Myllyhaan ohi. Reittimuutos palvelee koulupolkumuutosta Välimaalta Myllyhaan koululle. Arkisin peruskoulun ja toisen asteen arjen koulupäivisin liikennöidään klo 7-9 ja klo 14-17 välillä 30 minuutin välein, muina aikoina liikennöidään 60 minuutin välein.
- Linja 72 Viholanranta-Nuijamiestentie-Nokian asema-Keskustori, reittimuutos välillä Keho-Viholankatu, linjoista 72A ja 72B luovutaan. Liikennöidään päivittäin 30 minuutin välein.
- Linja 74 Sammalisto-Koskenmäki-Nokian asema, reittimuutos välillä Ketolanmäki-Emäkoskentie ja Nokian valtatie-Rautatienkatu, linja kulkee jatkossa Koskenmäen kautta, linja kulkee jatkossa suoraan Nokian keskustasta Nokian asemalle. Liikennöidään päivittäin 60 minuutin välein.
- Linja 77 koululaislinja (Pajulahti)-Tottijärvi-Sorva-Sammalisto-Nokian asema, reittimuutos Nokian keskusta-alueella, ei enää yhteyttä Kankaantaan alueelle. Linjaa liikennöidään peruskoulun ja toisen asteen koulupäivisin, koulujen päivärytmin mukaisesti.
- Linja 78 koululaislinja Tottijärvi-Sarkola-Vahalahti-Koskenmäki-Nokian asema, reittimuutos Nokian keskusta-alueella, ei enää yhteyttä Kankaantaan alueelle. Uutena linjalla tarjotaan yhteys Sarkolasta Tottijärvelle, muutoksen yhteydessä linjasta 78X luovutaan ja linjalla 78 toteutetaan myös lakisääteisiä kouluyhteyksiä Sarkolan alueelta Tottijärven koululle. Linjaa liikennöidään peruskoulun ja toisen asteen koulupäivisin, koulujen päivärytmin mukaisesti.
- Linja 79 Siuron koulu-Purso-Murhasaari-Linnavuori-Siuron valtatie-Nokian asema-Kankaantaka-Emäkoskentie-Ketolanmäki, reittimuutos linjan 79 vuorot kulkevat sekä Siuron että Linnavuoren kautta päivittäin, linjoista 79A ja 79B luovutaan, linjalla mahdollistetaan yhteys Kankaantaan alueelle ja Etelä-Nokialle Ketolanmäkeen. Linjalla 79 ei enää liikennöidä Siuronkosken yli

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Siurontiellä vaan ainoastaan Murhasaaren kautta. Linjaa liikennöidään talviarkisin 30 minuutin välein ja viikonloppuisin 60 minuutin välein.

Linjojen 73 ja 76 liikennöinnistä luovutaan. Yhteys Nokian ja Pirkkalan välillä toteutuu jatkossa Tesoman kautta yhdistämällä joko linja 71 tai juna Tesomalle ja jatkamalla matkaa linjalla 34. Linjan 73 on toiminut Nokian sisäisenä yhteytenä. Pohjois-Nokiolla linjan 73 liikennöinti korvataan Ilkan alueella linjalla 71 ja Kankaantaan alueella linjalla 79. Etelä-Nokiolla linja 73 korvataan Viholan alueella linjalla 72 ja Koskenmäen alueella linjoilla 74 ja 78. Ketolanmäen alueella linja 73 korvataan linjoilla 79 ja 77.

Pohjois-Tampere

Pohjois-Tampereella toteutetaan jo kesäkauden 2026 alussa linjastomuutos, jossa liikennöinnin pääyhteytenä toimii linja 90 Terälahti-Kämmenniemi-Sorila-Sorin aukio/linja-autoasema. Talvikaudella 2026-2027 tarjotaan yhteyksiä myös kyläalueille. Kyläalueiden joukkoliikennepalvelu pohjautuu etenkin lakisääteisten koulukuljetusten toteuttamiseen.

Matkustajamäärät

Nysse on tutkinut alueellisesti vuodesta 2018 nousijamääriä alueittain Pohjois-Tampereella. Nousijamäärissä on tarkasteltu pysäkkikohtaisia nousuja.

Nousijamääristä nähdään, että eniten Pohjois-Tampereen nousuja tehdään Nurmi-Sorilan, Kämmenniemen, Terälahden ja Kaitavedentien (väli Kämmenniemi-Sorila) pysäkeiltä. Näiden alueiden nousut tuottavat koko Pohjois-Tampereen nousijamääristä lähes 83 %. Nousijamääristä nähdään, että vuodesta 2018 kasvua alueellisissa nousuissa on tapahtunut Terälahdessa, Kämmenniemessä ja Viitapohjantiellä. Laskua nousijamäärissä nähdään tapahtuneen vuodesta 2018 vuoteen 2024 kaikilla muilla Pohjois-Tampereen alueilla. Erityisen voimakasta nousijamäärän laskua on tapahtunut Mäntylä-Terälahti -välillä, Maisansalossa, Terälahdentiellä välillä Terälahti-Kämmenniemi, Aitoniemessä ja Pulesjärventiellä. Osa nousijamäärien laskusta on selitettävissä muun muassa toiminnan päättymisellä tietyllä alueella, esimerkkinä voidaan Aitoniemestä nostaa Diabeteskeskuksen poistuminen ja toiminnan lakkauttaminen. Matkustajamäärien vähentymisessä tietyillä alueilla nähdään myös alueen ikärakenteen muutos, sillä vuonna 2018 Pohjois-Tampereen alueella 07-24 -vuotiaita oli 897 kpl. Vuonna 2023 alueella asui 07-24 -vuotiaita vain 804 kpl. Koululaisten vähentyminen alueella näkyy myös nousijamäärissä; kun peruskoululaisia tai toisen asteen oppilaita on alueella entistä vähemmän myös joukkoliikenteellä tehtävät koulumatkat vähentyvät.

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Vuonna 2022 tehty linjastomuutos näkyy vuosien 2023-2024 vertailuluvuissa kasvuna erityisesti Nurmi-Sorilassa, Kaitavedentiellä Kämmenniemen ja Sorilan välillä ja Terälähdessä. Sen sijaan nousijamäärien merkittävä lasku näkyy Maisansalossa, Terälähdentiellä välillä Terälahti-Kämmenniemi, Kämmenniemessä, Aitoniemessä ja Viitapohjantiellä.

Nousijamääristä nähdään, että vaihtojen osuus nousuista ei juurikaan ole muuttunut, vaikka osalla alueista tulikin vaihdollisia yhteyksiä vuonna 2022.

Kun Pohjois-Tampereen nousijamääriä verrataan esimerkiksi seudun muihin kuntiin, nähdään merkittäviä eroja tarjontaan ja nousuihin nähden. Esimerkkinä voidaan nostaa Nokialta Tottijärven ja Sammaliston välinen alue, jossa liikennöidään linjalla 77 vain peruskoulun ja toisen asteen koulupäivisin. Tottijärven ja Sammaliston väliseltä alueelta tehdään vuodessa lähes 11 000 nousua. Nokialta voidaan nostaa esille myös linja 78, jossa Sarkolan ja Koskenmäen välillä nousuja tehdään lähes 5 000, eikä alueella liikennöidä kuin peruskoulun ja toisen asteen arjen koulupäivisin. Nousijamäärät ovat suurempia Nokian asuinalueilla, kuin esimerkiksi Pohjois-Tampereen monella kyläalueella, niissä järjestettävä joukkoliikenteen palvelutaso eroaa kuitenkin runsaasti Pohjois-Tampereen kyläalueiden joukkoliikenteen palvelutasosta.

Liikennöintiolosuhteet

Liikennöintiolosuhteet Pohjois-Tampereella ovat talviaikaan hankalat alemman kunnossapitoluokan teillä. Alueen bussiliikenteessä on tapahtunut onnettomuuksia ja ojaanajoja. Tiestön talvihoidon tason nostoon, muuhun kunnossapitoon tai perusparantamiseen ei ole pystytty osoittamaan Pirkanmaan ELY-keskuksen toimesta lisärahoitusta. Valtion Väylä-aineistosta (suomenvaylat.vayla.fi) nähdään, että Pohjois-Tampereella on useita tieosuuksia, joissa tien päällysteiden kunto on huono tai erittäin huono. Päällysteiden kuntoluokituksessa huonoja tai erittäin huonoja tieosuuksia ovat Eerolansuora, osa Pulesjärventiestä, osa Aitoniementiestä sekä Teiskon kirkkotie. Nämä tieosuudet ovat talvihoitoluokassa III tai II, joista luokka III on huonoin talvihoitoluokka. Päällysteiden kuntoluokituksessa hyvässä tai tyydyttävässä kunnossa ovat Kaitavedentie, Terälähdentie ja Velaatantie sekä Viitapohjantie. Nämä tieosuudet ovat talvihoitoluokassa Ib, joka on kolmanneksi paras hoitoluokka, pois lukien Viitapohjantie, joka on talvihoitoluokassa II. Bussivuorojen vähentäminen alimman kunto- ja hoitoluokan teillä vähentää tien kunnosta johtuvien onnettomuuksien riskiä.

Päätöksenteon ohjaus

Pohjois-Tampereen kokonaisuutta on käsitelty Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnassa useampaan otteeseen. Linjastosuunnitelmaa tulevaa hankintaa varten käsiteltiin

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

joukkoliikennelautakunnan kokouksessa 19.3.2025 § 18, jolloin lautakunnalta saatiin evästyksiä tulevaa linjastosuunnitelmaa varten.

Kustannukset Pohjois-Tampereen liikennöinnistä

Vuonna 2024 Pohjois-Tampereen liikennepalvelun järjestämisen on koko Tampereen bussiliikenteen alijäämästä noin 5,4 %. Liikennöinti Pohjois-Tampereella kustantaa noin 1,5 milj. euroa vuodessa. Linjojen 90-94 liikenteen tukitarvetta suhteessa nousuihin on tutkittu ja verrattu sitä Nyssen keskiarvoon. Vuonna 2024 tammikuun ja heinäkuun välillä liikenteen tukitarve suhteessa nousuihin oli

- linjalla 90 Terälahti-Kämmenniemi-Sorila-Keskustori 1,83 € per nousu
- linjalla 91 Aitoniemi-Sorila 12,87 € per nousu
- linjalla 92 Sorila-Viitapohja-Kämmenniemi 15,28 € per nousu
- linjalla 93 Mäntylä-Terälahti-Teiskon kirkkotie-Kämmenniemi 12,47 € per nousu
- linjalla 94 Mäntylä-Terälahti-Maisansalo-Kämmenniemi 28,93 € per nousu

Nousijamäärissä nähtyihin vertailulinjoihin julkisen tuen tarve suhteessa nousuihin oli vuonna 2024 tammi-heinäkuun välillä

- linjalla 55 Narva-Vesilahti-Lempäälä-Ideapark-Tampere, linja-autoasema 2,91 € per nousu
- linjalla 77 Tottijärvi-Sammalisto-Nokian asema 3,89 € per nousu
- linjalla 78 Sarkola-Koskenmäki-Nokian asema 14,16 € per nousu
- linjalla 85 Kuru-Kyrönlahti-Mutala-Soppeenmäki 5,58 € per nousu

Asukkaiden ja joukkoliikenteen käyttäjien osallistaminen

Nysse on saanut vuoden 2022 syksystä lähtien runsaasti palautetta Pohjois-Tampereen liikennepalvelusta. Merkittävä osa palautteesta on liittynyt kylä- tai reuna-alueiden joukkoliikennepalveluun erityisesti Kämmenniemen pohjoispuolisiin alueisiin sekä Eerolansuoran palveluun. Näiden palautteiden pohjalta on jo tunnistettu asiakkaiden toiveita, miten palvelua olisi kehitettävä alueella. Lisäksi Pohjois-Tampereella on järjestetty kaksi erillistä asukastilaisuutta, kun muuttunut liikennepalvelu kesällä 2022 otettiin käyttöön.

Pohjois-Tampereen linjasto talvikaudella 2026-2027

- Linja 90 Terälahti-Kämmenniemi-Sorila-Sorin aukio, reittimuutos välillä rautatieasema-keskusta, linjan päätepysäkki siirtyy Keskustorilta Sorin aukiolle tai linja-autoasemalle, päätepysäkki Sorin aukion ja linja-autoaseman välillä linjataan myöhemmin. Linjalla liikennöidään 60 minuutin välein. Linjaa liikennöidään

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Terälahdentietä, Kämmenniemenkatua, Kaitavedentietä sekä vt. 9. Linjalla 90 käydään osalla vuoroista talviviikonloppuisin Maisansalossa.

- Linja 91 Mäntylä-Terälahti-Kämmenniemi-Eerolansuora-Sorila-Aitoniemi reittimuutos välillä Sorila-Kämmenniemi-Mäntylä. Linjalla mahdollistetaan jatkossa yhteys Aitoniemestä Eerolansuoran kautta Kämmenniemeen sekä Terälahden ja Mäntylään saakka. Linjalla mahdollistetaan koululaisyhteydet Terälahden, Kämmenniemen ja Sorilan kouluille. Linjaa liikennöidään peruskoulun ja toisen asteen koulupäivisin alueen koulujen päivärytmin mukaisesti. Nykyisellään talvikaudella koulujen loma-aikana matkustajamäärä on tippunut lähes 90 % normaaliin talvikauden arkipäivään nähden.
- Linja 92 Viitapohja-Viitapohjantie-Kämmenniemi, reittimuutos välillä Viitapohja-Sorila. Linjalla luovutaan vähäisen käyttäjämäärän johdosta liikennöinnistä Pulesjärventielle. Linjalla mahdollistetaan koululaisyhteydet Kämmenniemen koululle. Linjaa liikennöidään peruskoulun ja toisen asteen koulupäivisin alueen koulujen päivärytmin mukaisesti. Nykyisellään talvikaudella koulujen loma-aikana matkustajamäärä on tippunut lähes 95 % normaaliin talvikauden arkipäivään nähden.
- Linja 93 Terälahti-Petääjärventie-Teiskon kirkkotie-Kämmenniemi, reittimuutos välillä Terälahti-Mäntylä ja Kämmenniemi-Keskustori. Teiskon kirkkotieltä ei tarjota enää vaihdotonta yhteyttä Tampereen keskusta-alueelle. Linjalla mahdollistetaan koululaisyhteydet Kämmenniemen ja Terälahden kouluille. Liikennöidään peruskoulun ja toisen asteen koulupäivisin alueen koulujen päivärytmin mukaisesti. Nykyisellään talvikaudella koulujen loma-aikana matkustajamäärä on tippunut lähes 92 % normaaliin talvikauden arkipäivään nähden.

Hallintosäännön liitteen 2, "Tampereen kaupunkiseudun joukkoliikennelautakunnan johtosääntö", 4 §:n 2. momentin 2) kohdan mukaan lautakunta määrittelee ja toimeenpanee toimivalta-alueensa joukkoliikenteen palvelutason Tampereen osalta ja muiden kuntien omasta palvelutasostaan tekemien päätösten pohjalta.

Tiedoksi

Kapa/Joli Maarit Kaartokallio, Sanna Pasanen, Satu Marjeta, Maiju Lieskivi, Juha Kortteus, Petri Hakala, Pirkanmaan ELY-keskus/kirjaamo, Tuomi logistiikka oy/Milla Valkonen ja Katja Suvanen

Liitteet

- 1 Liite 1 Jolila 23.4.2025 Nyssen liikennepalvelusuunnitelma, talvikausi 2026-2027, Nokian ja Pohjois-Tampereen linjastokokonaisuus, päivitetty
- 2 Liite 2 Jolila 23.4.2025 Nyssen lausuntopyyntö Nokian kaupungille
- 3 Liite 3 Jolila 23.4.2025 Nokian kaupunkikehityslautakunta 4.2.2025 § 42 Lausunto linjastokokonaisuudesta ja kilpailutettavista linjoista
- 4 Liite 4 Jolila 23.4.2025 Pohjois-Tampereen ja muiden alueiden nousuja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

5 Liite 5 Jolila 23.4.2025 Nokian nousuja

6 Liite 6 Jolila 23.4.2025 Viitapohjan kyläyhdistyksen kannanotto
bussiliikenteen puolesta Viitapohja-Sorila välillä

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

§ 29

Viranhaltijoiden päätösten otto-oikeus

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Esittelijä: Periviita Mika, Joukkoliikennejohtaja

Päätösehdotus oli

Pöytäkirjoista ilmeneviä päätöksiä ei oteta lautakunnan käsiteltäväksi.

Merkitään lisäksi tiedoksi apulaispormestarin otto-oikeuden käyttämisestä päättäminen asiassa:

Joukkoliikennejohtaja, Kaupunkiympäristön palvelualue
§ 5 Joukkoliikenne-palveluryhmän palveluyksiköiden päälliköiden ja esihenkilöiden varahenkilöt 1.5.2025 alkaen

Perustelut

Lautakunnalle on saapunut seuraavat päätöspöytäkirjat:

Joukkoliikennejohtaja, Kaupunkiympäristön palvelualue
§ 6 Markkinointipalveluiden hankinta 1/2025, 04.04.2025
§ 7 Viestintäsuunnitelman hankinta, superbussit, 16.04.2025
§ 5 Joukkoliikenne-palveluryhmän palveluyksiköiden päälliköiden ja esihenkilöiden varahenkilöt 1.5.2025 alkaen, 26.03.2025

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Muutoksenhakukielto

§22, §23, §24, §25, §26, §29

Muutoksenhakukielto

Oikaisuvaatimusta tai kunnallisvalitusta ei saa tehdä päätöksestä, joka koskee:

-vain valmistelua tai täytäntöönpanoa (KuntaL 136 §)

-virka- tai työehtosopimuksen tulkintaa tai soveltamista ja viranhaltija on jäsenenä viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa (KVhl 50 § 2 mom.)

-etuusto-oikeuden käyttämättä jättämistä (EtuostoL 22 §)

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

Oikaisuvaatimus

§27, §28

Oikaisuvaatimusohje

Oikaisuvaatimusohje

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

Kuntien yhteisen toimielimen päätökseen saa oikaisuvaatimuksen tehdä myös sopimukseen osallinen kunta ja sen jäsen.

Oikaisuviranomainen

Oikaisua haetaan päätösotteessa mainitulta muutoksenhakuviranomaiselta.

Oikaisuvaatimus tulee toimittaa osoitteella:

Tampereen kaupunki
Kirjaamo
Frenckellinaukio 2 B, PL 487
33101 Tampere

Oikaisun voi lähettää myös virallisen sähköisen asiainnin lomakkeella osoitteessa <https://www.tampere.fi/asioi-kaupungin-kanssa> tai sähköpostilla kirjaamo@tampere.fi

Tampereen kaupunki ei vastaa sähköpostilla lähetetyn oikaisuvaatimuksen tietoturvasuudesta.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä **14 päivän** kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Tiedoksisaanti

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, 3 päivän kuluttua sähköpostin lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Tiedoksisaantipäivää tai sitä päivää, jona päätös on asetettu nähtäväksi, ei lueta määräaikaan. Jos määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa tehtävän toimittaa ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimus

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen.

Oikaisuvaatimus on toimitettava oikaisuvaatimusajan kuluessa oikaisuvaatimusviranomaiselle. Oikaisuvaatimuksen tulee olla perillä

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu päätöksentekojärjestelmässä. Varmennetiedot tarkastettavissa kaupungin kirjaamosta.

oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä klo 16 mennessä. Oikaisuvaatimuksen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.